

HELSESTATUS HOS KATT I NORGE

Vi har tidligere informert om at en undersøkelse av helsestatus hos katt i Norge ville bli gjennomført i løpet av 2007. En prosjektgruppe ved Norges veterinærhøgskole, i samarbeid med Dyreidentitet AS, Dyrebeskyttelsen Norge, Norske Rasekattklubbers Riksforbund og Norsk Huskattforening har nå avsluttet første del av studien. Her kommer en oppsummering av hovedfunnene.

Det fantes fra før få undersøkelser av helsestatus, og faktorer av mulig betydning for helse hos katt, både i Norge og internasjonalt. Hensikten med undersøkelsen var derfor å skaffe økt kunnskap om helsen til norske katter. Vi har utført en studie basert på funn i spørreskjemaer som ble sendt til drøyt 3500 eiere av ID-merkede norske katter født i tidsrommet 1992-2006. Vi fikk tilbake drøyt 1.300 utfylte skjemaer. Svarprosenten fra huskatteiere var 50,3 %, mens 41,9 % av rasekatteierne svarte. I tillegg til spørreundersøkelsen har vi samlet informasjon om 836 katter som har blitt obdusert ved Norges veterinærhøgskole i tidsrommet 1993-2006. Ved å sammenholde funn i disse ulike kildene har vi fått et bedre grunnlag for å kunne si noe om helsetilstanden, og faktorer av betydning for helsen, til den norske kattepopulasjonen.

Gjennomsnittsalderen for kattene i spørreskjema-undersøkelsen var 6,5 år og i obduksjonsmaterialet 7,4 år. De fleste kattene i spørreundersøkelsen (93 %) var kastrerte/steriliserte og litt mer enn en tredjedel av alle kattene bor landlig i by og er både ute og inne. Det er signifikant større andel av rasekatter (33 %) enn huskatter (6 %) som er kun inne. De fleste kattene blir føret hovedsakelig med tørrfôr og rundt halvparten får såkalt medisinsk fôr. Den gjennomsnittlige katteeier i spørreundersøkelsen har tatt med katten sin 2,2 ganger til veterinær (dette er med unntak av besøk for vaksinerings, kastrering/sterilisering og helseattest). Hovedandelen av alle kattene (81 %) er vaksinert og de fleste (59 %) vaksineres årlig. Nesten 80 % av kattene får jevnlig behandling mot innvollsorm, mens mindre enn 20 % av kattene får jevnlig hudparasittkurer.

De vanligste helseproblemene hos kattene i spørreundersøkelsen finner vi innen mage/tarm og munnhule/tenner. Blant de obduserte kattene var urinveislidelser og kreft hyppigst, noe som kan tyde på at disse sykdommene er en vanlig årsak til død/avliving. Undersøkelsen påviste en sammenheng mellom kastrering og urineringsproblemer hos hunnkatter. På grunn av svært få intakte hannkatter i materialet var det ikke mulig å bekrefte

en eventuell slik sammenheng hos hannkatter. Det er imidlertid en tendens til at jo eldre en hannkatt er ved kastrering, desto større er risikoen for at katten senere får problemer med å urinere. Undersøkelsen viser at det er ingen signifikant forskjell i antall spontanaborter og fødselsproblemer mellom huskatter og rasekatter. Det er imidlertid en høyere forekomst av dødfødte kattunger hos rasekatter enn hos huskatter. P-pillebruk gav økt risiko for svulster i juret og livmorbetennelse/misfarget utflod fra kjønnsåpningen. Tidlig kastrering (fjerning av eggstokker og eventuelt livmor) reduserte risikoen for svulster i juret og jo eldre katten var ved kastrering desto større var risikoen for utvikling av kreft. Disse resultatene kan ha sammenheng med at hunnkatter som er kastret senere i livet får i større grad P-piller.

Ved å kartlegge sykdom og forekomst av symptomer vil man lettere kunne definere risikofaktorer for kattenes helse. Katteeiere vil kunne bli mer oppmerksomme på enkelte symptomer og sykdommer, og dermed kunne forebygge tilstanden eller oppsøke veterinær tidligere i sykdomsforløpet. Oppdrettere vil kunne arbeide mer presist innenfor målrettet avlsarbeid. Dyrehelsepersonell vil kunne informere katteeiere om risikofaktorer og mulige forebyggende tiltak ved vanlig forekommende sykdommer. Kartlegging av helseproblemer hos katt vil kunne brukes til å fordele ressursene på en optimal måte for videre forskning på de hyppigst forekommende kattesykdommene. Vi håper oppgaven vår vil føre til økt dyrevelferd for katter i Norge.

Tusen takk til alle som tok seg tid til å svare på spørreskjemaet vårt og/eller har bidratt på andre måter slik at det var mulig å utføre denne studien!

Studien har fått økonomisk støtte fra Norges veterinærhøgskole, Veterinærmedisinsk Oppdragssenter (VESO), Norske Rasekattklubbers Riksforbund (NRR), Norsk Rasekatt Klubb (NORAK), Arvid Enghs Minnefond, Lillestrøm Rasekattklubb (LIRAK), Katteklubben Ishavskatten, Hålogalandskatten (Hålka), Norsk Huskattforening og forprodusentene Iams/Eukanuba, Hill's og Specific.

Med vennlig hilsen

Prosjektgruppen "Helsestatus hos katt i Norge", Norges veterinærhøgskole